

Dato: 20.03.18

Graving og andre fysiske inngrep i vassdrag

Veiledning og informasjon om søknadsplikt

Både Fylkesmannen og fylkeskommunen i Rogaland, mottar en del henvendelser i forhold til hvilke regler som gjelder ved graving og andre inngrep i vassdrag. Vi ønsker med dette fellesskrivet å informere om de mest aktuelle lovene og reglene som gjelder dersom det er aktuelt med fysiske inngrep i eller nært vassdrag.

Det er to lover som regulerer fysiske inngrep i og nært vassdrag. Dette er [vannressursloven](#) og [lakse- og innlandsfiskloven](#). I tillegg kommer kommunenes vurdering av behovet for søknadsplikt og planavklaring etter plan- og bygningsloven.

Vannressursloven

Vannressursloven er den generelle loven om vassdrag og grunnvann. Den som skal iverksette tiltak som berører vassdrag eller grunnvann, må forholde seg til lovens bestemmelser.

Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) er myndighet etter vannressursloven § 8, og skal vurdere om vassdragstiltak er konsesjonspliktige.

For mer info om hvilke tiltak som vil kreve konsesjon etter vannressursloven viser vi til [Veileder til vannressursloven og NVEs behandling av vassdrags- og grunnvannstiltak](#), utarbeidet i 2017.

Kravet om å opprettholde kantvegetasjon etter vannressursloven § 11

«Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. (...)».

Vegetasjon langs vassdrag bidrar til å binde kantsonen og redusere faren for erosjon. Plantemateriale og insekter danner næringsgrunnlaget for livet i og langs elva. Vegetasjonen gir også skjul og demper solinnstrålingen til vassdraget. Kantvegetasjonsbelter langs vassdrag fungerer som vandringskorridorer for vilt, og er også viktig som hekke- og leveområde for fugl. Vegetasjonssoner og vegetasjon langs vassdrag bidrar i de fleste sammenhenger til å redusere erosjonsfare og risiko for flomskader.

Kravet om opprettholdelse av kantvegetasjonen langs vassdrag er en selvstendig plikt etter vannressursloven. Etter forarbeidene til loven er det adgang til skjøtsel av kantvegetasjon, forutsatt at skjøtselen ikke medfører en biotopendring. Snauhogst er ikke tillatt. Er det nødvendig å ta ut kantvegetasjon langs vassdrag i forbindelse med tiltak, er hovedregelen at dette krever dispensasjon fra vannressursloven § 11. Fylkesmannen er myndighet, og kan kontaktes dersom dere er i tvil om tiltak i kantsonen krever dispensasjon.

For mer utfyllende informasjon om temaet kantvegetasjon viser vi til [veiledning utarbeidet av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag](#). Veiledningen gir gode råd som også er aktuelle i Rogaland.

Lakse- og innlandsfiskloven og forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

Fiskens frie vandringsveier og gyte-, oppvekst- og leveområder må ikke forringes eller endres uten at det er gitt tillatelse etter Lov om laksefisk og innlandsfisk mv. og tilhørende [forskrift om fysiske tiltak i vassdrag](#).

I vassdrag eller deler av vassdrag med anadrom laksefisk (laks og/eller sjøørret), er Fylkesmannen forvaltningsmyndighet. Rogaland fylkeskommune er myndighet på strekninger med innlandsfisk.

Søknadsskjema etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

Fylkesmannen i Rogaland og Rogaland fylkeskommune har utarbeidet et felles søknadsskjema for søknader etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Søknadsskjemaet finner dere på våre nettsider:

- [Fylkesmannen i Rogaland](#)-Søknad sendes til vårt postmottak: fmropost@fylkesmannen.no
- [Rogaland fylkeskommune](#) -Søknad sendes til vårt postmottak: firmapost@rogfk.no

Forholdet til plan- og bygningsloven

Vannressursloven og Lakse- og innlandsfiskeloven er særlover. Derfor er det ved fysiske tiltak nær og i vassdrag behov for å avklare om det trengs tillatelse etter disse lovene, selv om det foreligger tillatelse etter plan- og bygningsloven.

Det følger av vannressursloven § 20 at man i størst mulig grad skal samordne seg om en sak berøres av flere lover. Dersom forvaltningsmyndighetene for de enkelte særlovene, finner at det i reguleringsplan for ett område er satt nødvendige vilkår som sikrer hensynet til kantsoner, vassdrag og fiskehensyn, så kan det gis fritak fra søknadsplikten. Dette må avklares med den aktuelle sektormyndighet i den enkelte sak. Videre følger av plan- og bygningsloven § 1-4, annet ledd at; *Plan- og bygningsmyndighetene skal samarbeide med andre offentlige myndigheter som har interesse i saker etter plan- og bygningsloven og innhente uttalelse i spørsmål som hører under vedkommende myndighets saksområde.*

For ordens skyld nevnes også Plan- og bygningsloven § 1-8, hvor det blant annet fremkommer; *I 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.*

Dette vurderes vanligvis gjennom kommuneplanprosessen eller ved reguleringsplanlegging.

Lenker med råd og gode tips ved tiltak i vassdrag

- [Inngrep i vatn og vassdrag – ei rettleiing](#), Fylkesmannen i Rogaland, NVE og Rogaland fylkeskommune
- [Tiltakshåndbok for bedre fysisk vannmiljø](#), UNI Research Miljø
- [Frie fiskeveger – Utbedring av vandringshinder for fisk](#), rapport 459, Statens vegvesen
- [Slipp fisken fram!](#) Direktoratet for naturforvaltning (Miljødirektoratet)
- [Mer miljøvennlige erosjonssikringstiltak](#), UNI Research Miljø

Har dere spørsmål?

Kontakt Fylkesmannen i Rogaland på e-post fmropost@fylkesmannen.no eller Rogaland fylkeskommune på e-post firmapost@rogfk.no